

Leonardo da Vinci

Projekt wymiany doświadczeń przygotowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach miał na celu podniesienie kompetencji zawodowych pracowników urzędu poprzez zapoznanie się z nowatorskimi rozwiązaniami wykorzystywanymi jako aktywne narzędzia polityki rynku pracy we Włoszech, m.in. spółdzielniami socjalnymi. W wymianie, która odbyła się w okresie 01-08 lipca br. w Rzymie i jego okolicach, udział wzięło 10 pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Katowicach, wśród których znalazły się osoby na co dzień zajmujące się tworzeniem i realizacją krajowych oraz międzynarodowych projektów, rozwojem i zarządzaniem zasobami ludzkimi, a także promocją zatrudnienia. W celu merytorycznego przeprowadzenia wymiany doświadczeń pozyskaliśmy włoskiego partnera z organizacji non-profit Fidet Coop Lazio (www.fidetcooplazio.it). Z tą instytucją WUP miał przyjemność współpracować już wcześniej w ramach Programu Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL przy realizacji projektu Job-sharing (autorstwa Śląskiej Fundacji Wspierania Przedsiębiorczości w Gliwicach). Tamta współpraca okazała się na tyle owocna, że wspólnie postanowiono przygotować przedsięwzięcie, w ramach którego możliwe będzie poznanie włoskiego rynku pracy, szczególnie w obszarze spółdzielni socjalnych. Przedstawiciel Fidet Coop Lazio, Pan Giuliano Bartolomei zorganizował dla 10-osobowej delegacji WUP cykl wizyt szkoleniowo-doradczych w instytucjach rynku pracy, zajmujących się pośrednictwem pracy, projektami, szkoleniami, doradztwem zawodowym oraz spółdzielniach socjalnych, znajdujących się w regionie Lazio.

Nadrzędnym celem realizowanego projektu wymiany doświadczeń było zapoznanie pracowników WUP z metodami i technikami szkoleniowymi oraz instrumentami polityki zatrudnienia, jakie wykorzystywane są przez pracowników włoskich służb zatrudnienia. To na co uczestnicy wymiany zwrócili szczególną uwagę to wizyty we włoskich spółdzielniach socjalnych, które są postrzegane jako jedne z najproduktywniejszych w Europie, wykorzystując swój potencjał przy wprowadzaniu nowatorskich rozwiązań i podejmowania działań na rzecz zatrudnienia osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, a które w regionie Śląska dopiero ewoluują. Szacuje się, że w chwili obecnej we Włoszech funkcjonuje co najmniej 4,5 tys. spółdzielni socjalnych, a niektóre źródła podają, że nawet 6 tys. Ta różnica w danych wynika przede wszystkim z faktu, że tak wielka liczba spółdzielni wymusza na nich dużą konkurencyjność i nierzadko wiele z tych małych (z reguły) firm upada, a na ich miejsce powstają nowe.

We Włoszech działają dwojakiemu rodzaju spółdzielnie socjalne, określane mianem: typ A i typ B. Zasadnicza różnica polega na tym, że w spółdzielniach typu A główny nacisk kładzie się na świadczenie usług dla ludności, natomiast spółdzielnie typu B służą głównie przystosowaniu ludzi marginalizowanych i wykluczonych społecznie do warunków panujących na lokalnym rynku pracy. Uczestnicy wymiany doświadczeń mieli okazję zobaczyć spółdzielnie obydwu typów. Ciekawym przykładem spółdzielni mającej na celu przystosowanie ludzi marginalizowanych jest Arte e Mestieri Cooperative. W tej niewielkiej spółdzielni pracuje docelowo 8-10 osób, które z różnych przyczyn nie mogą odnaleźć się w społeczeństwie lub też społeczeństwo nie chce ich zaakceptować. Tak więc spotkać tam można pracowników z lekkim upośledzeniem psychicznym i fizycznym, a także byłych skazańców, którzy skorzystali z ogłoszonej w 2006 roku amnestii i chcieli coś zrobić ze

swoim życiem, żeby nie wrócić ponownie do zakładu karnego. Pracownicy w Arte e Mestieri Cooperative zajmują się renowacją starych mebli i należy stwierdzić, że robią to z wielką pasją i starannością. Nad ich działaniami czuwa pani psycholog, która dodatkowo posiada zdolności stolarskie i pomaga pracownikom w ich pracach.

Stowarzyszenie spółdzielni socjalnych Cooperative Capodarco, to z kolei przykład doskonale działającej spółdzielni typu A. Zasadniczo jest to instytucja, która zarządza 49 mniejszymi spółdzielniami socjalnymi. Jest to we Włoszech praktyka dosyć popularna. Małe spółdzielnie łączą się w różnego rodzaju konsorcja (przedsiębiorstwa), przez to łatwiej jest im zachować konkurencyjność i utrzymać się na rynku. Tego typu spółdzielnie mogą brać udział w przetargach ogłaszanych przez państwo i rząd regionalny, z czego stosunkowo często korzystają i co najważniejsze wiele z tych przetargów wygrywają. Stowarzyszenie Cooperative Capodarco świadczy usługi m.in. w zakresie edukacji, spraw społecznych, zdrowia, turystyki. Posiadają szeroko rozbudowaną sieć call-center, gdzie dzwoniący mogą w błyskawicznym czasie uzyskać pomoc na żądany temat. W chwili obecnej zatrudnienie w Cooperative Capodarco wynosi 1600 osób, z czego (co jest bardzo istotne) 40-50% stanowią osoby niepełnosprawne.

Wizyta w regionie Lazio nie sprowadzała się tylko do wizyt w spółdzielniach socjalnych. Beneficjentów projektu gościli również przedstawiciele rzymskiego urzędu pracy (w samym Rzymie znajduje się 5 urzędów pracy, a w rzymskiej prowincji – 20), którzy przedstawiali nam programy europejskie adresowane do więźniów, do osób zwalnianych z zakładów pracy, a także do ludzi młodych. W Rzymie, który żyje w głównej mierze z turystyki, można również zaobserwować sezonowość zatrudnienia w pewnych sektorach. W związku z czym włoskie służby zatrudnienia starają się stworzyć instrumenty wspierające zatrudnienie, które w wielu aspektach przypominają polski Fundusz Pracy. Dlatego też to spotkanie sprawiło, że nie tylko pracownicy WUP czerpali wiedzę od swoich włoskich kolegów, ale też chętnie podzielili się swoją wiedzą na temat efektywnych instrumentów rynku pracy jakie wykorzystywane są przez śląskie służby zatrudnienia.

Kolejnym, bardzo owocnym spotkaniem, podczas którego uczestnicy projektu uzyskali szereg interesujących informacji była wizyta w Sviluppo Lazio – Agencji Rozwoju Regionu Lazio, kluczowej instytucji odpowiedzialnej za promowanie rozwoju ekonomicznego i społecznego w regionie, w której udział mają także inne podmioty z regionu Lazio tj. izby handlowe, instytucje sektora finansów czy urząd miasta. Agencja, która powstała w 1999 r. podejmuje szereg działań mających na celu wspieranie środowiska okołobiznesowego, uczestnicy w projektach inwestycyjnych, finansowanych ze środków unijnych i krajowych oraz promuje współpracę pomiędzy sektorem prywatnym i publicznym. Agencja umacnia także potencjał gospodarczy regionu na arenie międzynarodowej, promując wymianę gospodarczą z zagranicą. Promując rozwój gospodarczy regionu, Sviluppo Lazio oferuje lokalnym firmom wsparcie finansowe w postaci bezzwrotnych dotacji, pożyczek niskoprocentowych czy funduszu gwarancyjnego na rozwój firm w regionie Lazio, a także wspiera lokalne firmy w podejmowaniu inwestycji za granicą. Uczestniczy w realizacji kluczowych celów Regionalnego Programu Operacyjnego tj. promowanie przedsiębiorczości, ochrona środowiska oraz wspieranie innowacji technologicznych w regionie. Opracowując badania i analizy nt. regionu, Agencja odpowiada także za programowanie rozwoju regionu Lazio. Mamy nadzieję, że wzajemna wymiana doświadczeń i opinii nt. działań i możliwości związanych z wspieraniem przedsiębiorczości w obu regionach Śląska i Lazio, która miała miejsce pomiędzy uczestnikami projektu a przedstawicielami Rzymskiej Agencji Rozwoju

Lokalnego, będzie podstawą do dalszej współpracy między tymi regionami we wspomnianym zakresie sektora przedsiębiorczości.

Podsumowując, wizytę we włoskim regionie Lazio należy uznać za bardzo udaną. Podczas pięciu dni roboczych, wypełnionych wizytami we włoskich instytucjach szkoleniowych, beneficjenci projektu poszerzyli swoją wiedzę w zakresie włoskiego rynku pracy i działalności służb włoskich zatrudnienia. Najcenniejszym doświadczeniem były wizyty we wspomnianych już spółdzielniach socjalnych, gdzie uczestnicy w praktyce mogli zapoznać się z ich codzienną działalnością, obserwując pracę osób niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie, którym spółdzielnie pomogły nie tylko w powrocie na rynek pracy, ale i umożliwiły integrację społeczną. Jesteśmy przekonani, że obserwacje beneficjentów doprowadzą do rozpowszechnienia tej formy aktywizacji osób wykluczonych społecznie na Śląsku, zwłaszcza w kontekście możliwości związanych z wspieraniem integracji społecznej w nowym okresie programowania. Udało się także nawiązać nowe kontakty, m.in. ze wspomnianą już Agencją Rozwoju Regionalnego w Rzymie, która zachęca do inwestowania w tej prowincji, a także chętnie widziałaby więcej włoskich firm inwestujących na Śląsku. Uczestnicy wymiany udoskonaliли także swoje kompetencje językowe, ponieważ spotkania prowadzone były w języku angielskim. Poza tym udało się poznać trochę włoskiej kultury i stylu życia, które bardzo różnią się od polskiej mentalności. Potwierdzenie umiejętności zdobytych przez uczestników projektu podczas wymiany w Rzymie, zostanie udokumentowane certyfikatem Europass Mobility.

Liczba uczestników: **10**

Łączny budżet projektu: **11.280 Euro**